

дори английските цигани не свързват тези или други блудни сестри с дявола, както правят техните по-културни съседи.

Вещицата, както в циганското, така и в други народни вярвания, е нощна напаст. Доколкото ми е известно, досега не е било правено предположението, че думата Humbug (измама, шарлатанин) произлиза от скандинавското hum, което означава нощ или сенки (tenebræ²¹⁸) (JONÆO, „Icelandic Latin glossary in Niall's Saga“), а в няколко стари издания на Библията с bog или bogey (вамфир, плашило) се означава страшилище. И тъй като „bogey“ е придобило значението на обикновено плашило, „hum-bugges“ или нощните страшилища са се превърнали в синоним на неистински страхове. „Измама, фалшива тревога, кошмарен сън“ („Dean Milles MS.“, Халиуел²¹⁹). Фактът, че bug (страшилище) се отнася изключително към нощни явления, прави добавянето на hum напълно логично.

Около думата „bogey“ има много любопитни неща. „Bug-a-boo“ (призрак, кошмар) навява на мисълта за славянското Bog или Buh, означаващи бог или дух. В Йоркшир Boo или bo означава зъл дух или дяволче и го наричат така, защото се смята, че това е първата дума, която подобен дух произнася пред човека, за да го изплаши. Оттук идва пословицата „he cannot say bo to a goose“²²⁰. Оттук идват и boggart (призрак, дух), bogle (призрак, таласъм), boggle (стряскам се, плаша се), bo-guest, т.е., bar-geist²²¹, boll, boman, а вероятно има връзка и с bock (в Девън) – страх. „Bull-beggar“ (нещо или някой предизвикващ страх, особено у децата) вероятно е форма на „bu“, „bogey“ или „boge“ и има връзка със скандинавското „boll“ – привидение.

²¹⁸ Тъмнина (лат.) – б. пр.

²¹⁹ Джеймс Орчард Халиуел–Филипс (1820–1889) – изследовател на ранната английска литература. Известен главно с анализите си на Шекспировите произведения – б. пр.

²²⁰ Букв. – „не може и на гъска „бу“ да каже“, „не може и гъска да изплаши“ – б. пр.

²²¹ Наименования на английско привидение с изменчива форма, чиято поява е лоша поличба – б. пр.